

Bibliometric Analysis of Scientific Publications on Child Mental Health (2000-2022) and Turkey's Contribution

Çocuk Ruh Sağlığı Konusundaki Bilimsel Yayınların (2000-2022) Bibliyometrik Analizi ve Türkiye'nin Katkısı

Nesibe GÜNAY MOLU^[1] Neslihan DURMUŞOĞLU SALTALI^[2]

Received Date: December 21, 2022

ABSTRACT

Accepted Date: February 28, 2023

Bibliometric analysis studies are studies that reveal research trends by examining existing studies in the literature on certain subjects and guide future research based on this. Child mental health is also an important issue that attracts the attention of the scientific world and is the subject of scientific publications. In this study, using bibliometric analysis method, it is aimed to reveal the status of scientific publications on child mental health between 2000-2022 and Turkey's contribution to these publications. In the study, the Scopus database was examined with the bibliometric data analysis technique. As a keyword, a search was made using the phrase "child mental health" in English in the title section. All articles published between 2000 and 2022 were included in the study. Articles published outside the journal were excluded from the study. In the study, 7960 studies were reached with keywords at the beginning. 6914 of them were made in 2000 and later. 5015 of them are research articles published in a journal. In the study, analyzes were made on these 5015 articles. The languages of the related articles are English ($n = 4782$), German ($n = 64$) and Spanish ($n = 49$), respectively, in terms of frequency. The country with the highest number of publications on child mental health is the United States ($n = 1821$). There are 52 articles from Turkey contributing to this issue, and it is in the nineteenth place. According to the productivity criteria, when compared to the 2000s, publications on child mental health have increased approximately five times in the 2020s.

Keywords: bibliometric analysis, child mental health, scientific publication

Başvuru Tarihi: 21 Aralık 2023

ÖZ

Kabul Tarihi: 28 Şubat 2023

Bibliyometrik analiz çalışmaları; belirli konularda literatürdeki mevcut çalışmalarını inceleyerek araştırma eğilimlerini ortaya koyan, buna dayalı olarak da gelecekteki araştırmalara yön gösteren çalışmalardır. Çocuk ruh sağlığı da bilim dünyasının yoğun ilgisini çeken ve bilimsel yayınlara konu edilen önemli bir konudur. Bu çalışmada, bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak, çocuk ruh sağlığı konusu ile ilgili 2000-2022 yılları arasında yapılan bilimsel yayınların durumunun ve Türkiye'nin bu yayınlara katkısının ortaya koyulması amaçlanmıştır. Çalışmada Scopus veri tabanı bibliyometrik veri analiz tekniği ile incelenmiştir. Anahtar kelime olarak başlık bölümünde İngilizce dilinde "child mental health" ifadesi kullanılarak tarama yapılmıştır. Çalışmaya 2000 ve 2022 yılları arasında yayımlanmış tüm makaleler dâhil edilmiştir. Dergi dışı bir yerde yayımlanan makaleler çalışma dışı bırakılmıştır. Çalışmada başlangıçta anahtar kelimelerle 7960 çalışmaya ulaşılmıştır. 6914'ü 2000 yılı ve sonrasında yapılmıştır. 5015'i bir dergide yayımlanmış araştırma makalesidir. Çalışmada analizler bu 5015 makale üzerinden yapılmıştır. İlgili makalelerin yazım dilleri sıklık açısından sırasıyla İngilizce ($n = 4782$), Almanca ($n = 64$) ve İspanyolca ($n = 49$) dilleridir. Çocuk ruh sağlığı konusunda yayınların en fazla olduğu ülke Amerika Birleşik Devletleri'dir ($n = 1821$). Türkiye'den bu konuda katkı sağlayan 52 makale olup, on dokuzuncu sırada yer almaktadır. Üretkenlik ölçütlerine göre 2000'li yıllarla karşılaştırıldığında 2020'li yıllarda çocuk ruh sağlığı konusundaki yayınlar yaklaşık beş kat artış göstermiştir.

Anahtar kelimeler: bibliyometrik analiz, çocuk ruh sağlığı, bilimsel yayın

Atıf Cite Günay Molu, N., & Durmuşoğlu Saltalı, N. (2023). Bibliometric analysis of scientific publications on child mental health (2000-2022) and Turkey's contribution. *Humanistic Perspective*, 5 (1), 769-774. <https://doi.org/10.47793/hp.1222674>

^[1] Dr. Öğr. Üyesi | Necmettin Erbakan Üniversitesi | Hemşirelik Fakültesi | Konya | Türkiye | ORCID: 0000-0002-2452-6205 | nesibegunaymolu@gmail.com

^[2] Dr. Öğr. Üyesi | Necmettin Erbakan Üniversitesi | Sağlık Bilimleri Fakültesi | Konya | Türkiye | ORCID: 0000-0002-6912-7080

INTRODUCTION

Human is a biopsychosocial being. Mental health is just as important as physical health (Çiçekoğlu and Duran 2018). In fact, WHO emphasizes how important mental health is in terms of human health with the words “if you do not have mental health, you do not have health” (Durak, 2015). The problems that may arise related to the mental health of the individual may have many negative reflections personally, socially and economically (Mutlu, 2009). However in recent years, there has been an increase in the incidence and severity of mental problems in both childhood and adulthood (WHO, 2021). Individuals can encounter mental problems at any age, and the important thing is to prevent these problems before they occur. The treatment of mental disorders requires a more difficult process than the maintenance of mental health (Yıldız, 2021). For this reason, it is important to investigate the causes of mental health problems and the factors associated with them, to identify risk groups, and to carry out preventive studies.

It is important that the subject of mental health is meticulously addressed and followed from the moment the individual is born (Olsson et al., 2015). Many development theorists (Freud-Psychosexual development theory, Erickson-Psychosocial development theory, Bowlby-Attachment theory, etc.) argue that the behaviour of the individual in adulthood is related to childhood experiences (Atay, 2011; Bayat, 2019). In addition, many studies in the literature show that the origin of mental problems that occur in adulthood is childhood experiences (Copeland et al., 2015). Child mental health is more complex than adult mental health due to the developmental milestones of childhood and shows some differences (Wolf & Shi, 2012). Child mental health is open to the effects of factors related to family and society as well as characteristics related to the child herself/himself such as gender, age and genetics (Connor & Zhang, 2006; Margarita et al., 2018; Yıldırım & Şimşek, 2005). Especially the issues such as the incomplete personality development in infancy and early childhood, and the need for adult care cause the mental health of children to be heavily affected by external influences (Margarita et al., 2018). The childhood period is important for the prevention of mental disorders and the protection of mental health. All these make the issue of child mental health important for psychological counselor, educators, child development professionals, health workers and other related professional groups. Therefore, the subject of child mental health attracts the attention of the scientific world and is often the subject of scientific studies. In this study, it is aimed to review the global literature on child mental health and to reveal the situation of our country in related publications by using the bibliometric analysis method.

METHOD

Research model

In this study, document analysis method, one of the qualitative research methods, was used. Document review is defined as the analysis of written materials containing information about the situation to be investigated (Yildirim & Şimşek, 2005). Scopus bibliometric database was used as a document in this study. Within the scope of the study, the bibliometric analysis approach was used to determine the global analysis of the publications in the Scopus database on child mental health in the field of medicine worldwide since the 2000s and to determine the contribution of the publications from Turkey.

Process

Elsevier-Scopus was used as a bibliometric database in the study. The words “child mental health” in English were used in the title section as a keyword. All articles published since 2000 were included in the study. However, some exclusion criteria were used to identify studies that would not be included in the study. Accordingly, publications that were not in the type of article and were not published in journals were excluded from the study. Since the continuous updating of the daily number of publications can create differences in terms of parameters such as the number of citations of the articles and the number of annual publications, the data to be analyzed was taken from the database in a single day. Within the scope of the study, the keywords used in the articles included in the study, the number of publications by country, the number of publications by years, the journals published, the number of citations of the publications, the name of the journal, the name of the author were evaluated bibliometrically. Publications on child mental health from Turkey have been analyzed and presented in order to present an idea about Turkey's contribution. The results obtained are presented in the form of graphics and tables created by the researcher. Ethics committee approval was not received as the study was conducted within the scope of document analysis method. While presenting the results of the study, bibliometric data were evaluated based on frequency and percentages. In the study; data analysis, tables and graphs were made using Microsoft Office Excel.

RESULTS

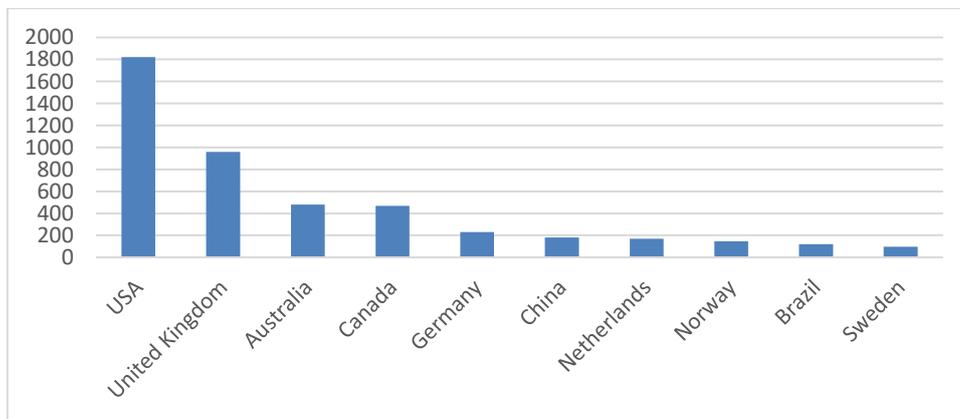
Descriptive Information on Publications

A total of 7960 publications were detected in the search made with keywords without any exclusion. Of these, 6914 belonged to the period after the 2000s. 5015 of them were articles published in a journal. In our study, these 5015 articles were analyzed in detail. Human ($n=3523$), child ($n = 3247$), and mental health ($n=2862$) were the most frequently repeated keywords.

English ($n=4782$), German ($n=64$) and Spanish ($n=49$) were the most frequently preferred article writing languages.

Countries and Number of Publications

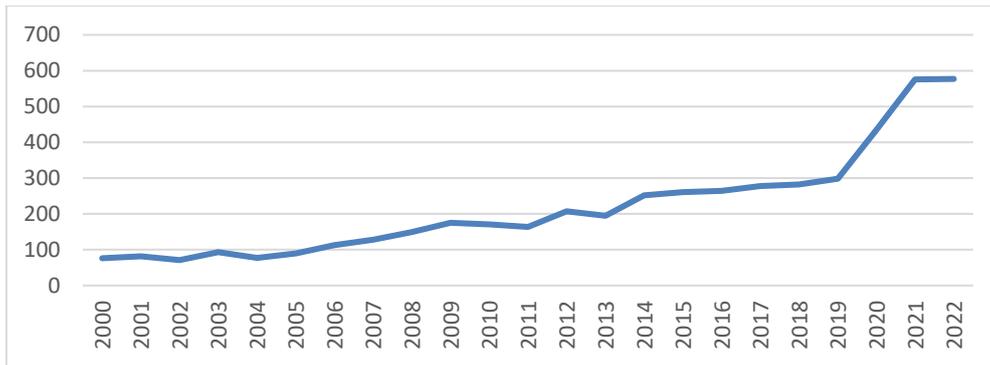
The country with the highest number of publications on child mental health was the United States of America ($n=1821$). Panos Vostanis of the Leicester School of Medicine (England) is the most widely published author in the Scopus database on child mental health, with 47 articles co-authored. Ranking of the 10 countries that publish the most on the child soul; USA ($n=1821$), United Kingdom ($n=959$), Australia ($n=479$), Canada ($n=469$), Germany ($n=231$), China ($n=180$), Netherlands ($n=169$), Norway ($n=146$), Brazil ($n=120$) and Sweden ($n=98$) (Graph 1). 36.31% of the publications in Scopus on child mental health are carried out by the USA.

Graph 1. Top 10 countries with the most publications on child mental health

Number of Publications by Years

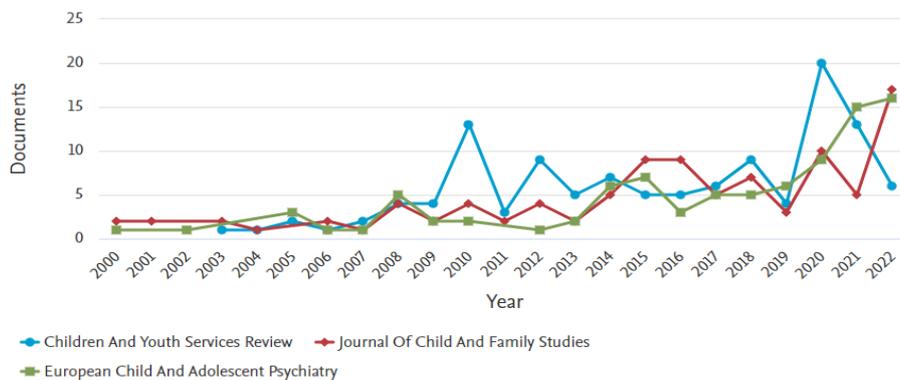
When evaluated in ten-year periods, it was determined that there were 1054 publications between 2000-2009, 2372 between 2010-2019, and 1589 publications in 2020 and beyond. According to the productivity criterion obtained by dividing the number of publications by the number of years, the annual productivity of publications on child mental health, which was 105.4 in the 2000s, reached 529.6 in the 2020s. The number of publications by year is presented in Graph 2. As can be seen from the productivity criteria, the publications on child mental health have increased around five times in the 2020s when compared to the 2000s.

Graph 2. Number of publications by years

Publishing Journals

Journals that are in the top 10 in the list of journals that publish the most articles on child mental health are Children & Youth Services Review ($n=120$), Journal of Child & Family Studies ($n=98$), European Child & Adolescent Psychiatry ($n=91$), Clinical Child Psychology & Psychiatry ($n=90$), Administration and Policy in Mental Health & Mental Health Services Research (84), Child & Adolescent Mental Health ($n=62$), Child Abuse & Neglect ($n=61$), International Journal of Environmental Research & Public Health ($n=58$), Psychiatric Services ($n=56$), and Frontiers in Psychiatry ($n=55$). The distribution of publications by years of the three journals with the most publications on child mental health is shown below (Graph 3).

Graph 3. Distribution of the three most published journals by years

Citation Analysis

The publication titled “Unmet need for mental health care among U.S. children: Variation by ethnicity and insurance status” received the most citations (1057). The number of publications with more than 100 citations is 209. Of the publications on the subject, 855 publications (17.04%) were not cited at all. Information on the 20 most cited publications is presented in Table 1

Table 1*Information on the most cited publications*

Publication Name	Authors	Journal Name	Citation Number	Publication Year
Unmet need for mental health care among U.S. children: Variation by ethnicity and insurance status	Kataoka, S.H., Zhang, L., Wells, K.B.	American Journal of Psychiatry	1057	2002
The British child and adolescent mental health survey 1999: The prevalence of DSM-IV disorders	Ford, T., Goodman, R., Meltzer, H.	Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry	933	2003
MAOA, maltreatment, and gene-environment interaction predicting children's mental health: New evidence and a meta-analysis	Kim-Cohen, J., Caspi, A., Taylor, A., Williams, B., Newcombe, R., Craig, I.W., Moffitt, T.E.	Molecular Psychiatry	878	2006
Mental health need and access to mental health services by youths involved with child welfare: A national survey	Burns, B.J., Phillips, S.D., Wagner, H.R., Barth, R.P., Kolko, D.J., Campbell, Y., Landsverk, J.	Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry	844	2004
The validity of the multi-informant approach to assessing child and adolescent mental health	De Los Reyes, A., Augenstein, T.M., Wang, M., Thomas, S.A., Drabick, D.A.G., Burgers, D.E., Rabinowitz, J.	Psychological Bulletin	750	2015
Community violence: A meta-analysis on the effect of exposure and mental	Fowler, P.J., Tompsett, C.J., Braciszewski, J.M., Jacques-Tiura, A. J., Baltes, B.B.	Development and Psychopathology	591	2009

health outcomes of children and adolescents				
The effects of poverty on the mental, emotional, and behavioural health of children and youth	Yoshikawa, H., Aber, J.L., Beardslee, W.R.	American Psychologist	542	2012
Strengths and difficulties questionnaire as a dimensional measure of child mental health	Goodman, A., Goodman, R.	Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry	515	2009
The effect of lifetime victimization on the mental health of children and adolescents	Turner,H.A., Finkelhor, D., Ormrod, R.	Social Science and Medicine	492	2006
The mental health of young people in Australia: Key findings from the child and adolescent component of the national survey of mental health and well-being	Sawyer, M.G., Arney, F.M., Baghurst, P.A., Clark, J.J., Graetz, B.W., Kosky, R.J., Nurcombe, B., Patton, G.C., Prior, M.R., Raphael, B., Rey, J.M., Whaites, L.C., Zubrick, S.R.	Aust N Z J Psychiatry	450	2001
Review of child and adolescent refugee mental health	Lustig, S.L., Kia-Keating, M., Knight, W.G., Geltman, P., Ellis, H., Kinzie, J.D., Keane, T., Saxe, G.N.	Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry	444	2004
Mental health of transgender children who are supported in their identities	Olson,K.R., Durwood, L., Demeules, M., McLaughlin, K.A.	Pediatrics	410	2016
Children's antisocial behavior, mental health, drug use, and educational	Murray, J., Farrington, D.P., Sekol, I.	Psychological Bulletin	399	2012

performance after parental incarceration: A systematic review and meta-analysis				
Pathways into and through mental health services for children and adolescents	Farmer, E.M.Z., Burns, B.J., Phillips, S.D., Angold, A., Costello, E.J.	Psychiatric Services	399	2003
Barriers to Children's Mental Health Services	Owens, P.L., Hoagwood, K., Horwitz, S.M., Leaf, P.J., Poduska, J.M., Kellam, S.G., Ialongo, N.S.	Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry	391	2002
Age of onset of child maltreatment predicts long-term mental health outcomes	Kaplow, J.B., Widom, C.S.	Journal of Abnormal Psychology	389	2007
Behaviours problems of children with autism, parental self-efficacy, and mental health	Hastings, R.P., Brown, T.	American Journal on Mental Retardation	389	2002
A population survey of mental health problems in children with epilepsy	Davies, S., Heyman, I., Goodman, R.	Developmental Medicine and Child Neurology	386	2003
Predicting type of psychiatric disorder from Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) scores in child mental health clinics in London and Dhaka	Goodman, R., Renfrew, D., Mullick, M.	European Child and Adolescent Psychiatry	384	2000
Impact of child sexual abuse on mental health: Prospective study in males and females	Spataro, J., Mullen, P.E., Burgess, P.M., Wells, D.L., Moss, S.A.	British Journal of Psychiatry	377	2004

<https://www.scopus.com/>

Areas Addressing Child Mental Health

It was determined that the articles on the subject of child mental health in the Scopus database were mostly studied by academics in medicine (3464), psychology (1842), social sciences (1234) and nursing (443).

Analysis of Articles Published on Child Mental Health from Turkey

In the Scopus database, 52 articles were found on child mental health, which were conducted after the 2000s and contributed from our country. This number constitutes 1.03% of all articles. Our country is in the nineteenth place in the list of published countries. Of the 52 publications from our country, 26 (50%) involve collaborations with other countries. A total of 160 scientists are included in 52 articles contributed by our country. The author who has the most publications in our country is Ceren Koç ($n=10$). Among the most cited list of articles contributed by our country is the publication named "Measuring mental health and well-being of school-children in 15 European countries using the KIDSCREEN-10 Index" published in the International Journal of Public Health with 114 citations. The publication was written by authors from different countries. Müjgan Alikaşifoğlu from Cerrahpaşa Medical Faculty in Turkey is among the authors of the publication. Of the publications contributed from our country, 48 are in English, three in Turkish and one in Spanish. In our country, the two institutions with the highest number of studies on the subject in the journals scanned in Scopus are the Re-Health and Education Association ($n=11$) and Marmara University ($n=6$). Eight journals with two or more articles from our country are Clinical Child Psychology and Psychiatry ($n=5$), Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology ($n=3$), Anatolian Journal of Psychiatry ($n=2$), Current Psychology ($n=2$), European Child and Adolescent Psychiatry ($n=2$), International Journal of Developmental Disorders ($n=2$), Journal of Affective Disorders ($n=2$), and Journal of Clinical Psychiatry ($n=1$).

DISCUSSION, CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS

Historical, economic and sociological changes in societies have brought along some positive and negative changes in family structures, the place and value of the child in the family, and the attitudes and behaviours of parents about parenting (Ram, 2018). During these changes, awareness of the importance of not only the physical health of the child but also the mental health of the child has increased in the society and in the families (Durak, 2015). In addition, with the changing living conditions, the frequency and severity of mental illnesses in the child (under 18 years old) age group have also increased (Mutlu, 2009). All these factors have made the subject of child mental health a popular topic that attracts scientific interest at the national and international level. In this study, bibliometric analysis of the publications in the Scopus database on child mental health in 2000 and later was made and the contribution of Turkey to these publications was tried

to be determined. 5015 articles meeting the criteria determined in the study were analyzed. It was determined that the three countries that published the most on child mental health were the USA ($n=1821$), England ($n=959$) and Australia ($n=479$). Although there is no bibliometric analysis study on child mental health publications in the literature, the USA ranks first in bibliometric analysis studies on different topics related to mental health, similar to our study (Gutman et al., 2022; Ram, 2018; Tran et al., 2018; Zhang et al., 2017). The fact that all of the top three countries are at a high level of economic development according to the World Bank data (<https://data.worldbank.org/country>) suggests that the resources and incentives they may have allocated for scientific publications may be related to the high number of publications. In addition, the fact that the official language of the USA and England, and the language spoken by the majority of the population in Australia, is English, may have been an advantage in terms of broadcast production. In terms of the number of publications by years, a five-time increase has been detected from the 2000s to the 2020s. This shows that the interest in the subject is increasing day by day. In addition, the increase in studies in the field of child mental health may enable early preventive interventions to protect community mental health.

Türkiye is in the nineteenth place with 52 publications on child mental health. However, it is known that there has been an increase in the number of academic publications in Türkiye in recent years, and that our country is even in the top ten in bibliometric analysis studies on many subjects (Sönmez, 2020; Topal et al., 2020). The situation that emerged in our study made us think that the publications from our country on child mental health were published in national journals or in journals scanned in other indexes. Of the 52 publications from our country, 26 (50%) involve collaborations with other countries. Larivière and Grant (2017) state that Turkey is one of the three countries with the least international cooperation in the field of mental health. Supporting international collaborations by universities and related institutions in terms of publications on child mental health may contribute to our ranking at the top of the lists.

It has been observed that articles on child mental health have been written by scientists from different disciplines such as medicine, psychology, social sciences, and nursing. This finding can be explained by the fact that the subject of child mental health is a broad subject and a multidisciplinary subject that is the subject of joint work in many fields. In particular, preventive measures such as screening, home visits, parent training and school-based programs that should be taken to improve child mental health require cooperation with many disciplines such as physicians, nurses, child development specialists, psychologists, psychological counselor, etc. (Ayhan et al., 2022) It is thought that multidisciplinary studies are needed for the development of child mental health, which is a broad concept, to determine the multifaceted factors affecting child mental health, and to provide preventive and preventive care. The three most widely published

journals on child mental health are Children and Youth Services Review, Journal of Child and Family Studies, and European Child and Adolescent Psychiatry. All three of these journals are journals that publish twelve issues per year. The impact factors are 2,519, 2,784 and 5,349, respectively (www.sciencedirect.com). The fact that the magazines are published twelve issues annually and that they are well-known magazines in the field may have been influential in their being the most widely published journal.

There are some limitations of this study, which presents bibliometric results on the studies on child mental health scanned in Scopus. First of all, the results of this study are limited to articles published in a journal on child mental health in the field of medicine in the Scopus database.

According to the productivity criteria, when compared to the 2000s, publications on child mental health have increased approximately five times in the 2020s. However, considering the contribution of our country in these publications, there is a need to increase the number of publications scanned in relevant international and important indexes. Researchers who will conduct research similar to this study can make international comparisons by scanning other databases such as Pubmed, Web of Science, and Google Scholar. In addition, it is recommended that researchers who will study child psychology, development and mental health in the future conduct bibliometric analysis studies on different keywords.

Funding and Conflict of Interest: This research did not receive any specific grants from funding agencies in the public, commercial, or non-profit sectors. The authors do not declare any conflict of interest.

Author Contributions: NGM; Study design, data collection, analysis and interpretation of results, writing the report, deciding to send it for publication, NDS; data collection, analysis and interpretation of results, writing the report.

REFERENCES

- Atay, M. (2011). Erken çocukluk döneminde gelişim 2. Kök Yayıncılık.
- Ayhan, C. H., Uluman, Ö., & Buzlu, S. (2022). Çocuk ve ergenlerin ruh sağlığını koruma ve geliştirmede önemli bir güç: hemşireler. *Hemşirelik Akademik Araştırma Dergisi*, 8(2), 87-96. <https://doi.org/10.55646/jaren.2022.08769>
- Bayat, M. (2019). Addressing challenging behaviors and mental health issues in early childhood. Routledge.
- Connor, K. M., & Zhang, W. (2006). Resilience: Determinants, measurement, and treatment responsiveness. *CNS Spectrums*, 11(S12), 5-12. <https://doi.org/10.1017/S1092852900025797>
- Copeland, W. E., Wolke, D., Shanahan, L., & Costello, E. J. (2015). Adult functional outcomes of common childhood psychiatric problems: a prospective, longitudinal study. *JAMA Psychiatry*, 72(9), 892-99. <https://doi:10.1001/jamapsikiyatri.2015.0730>
- Çiçekoğlu, P. & Duran, S. (2018). Dünyada ve Türkiye’de toplum temelli koruyucu ruh sağlığı hizmetleri. (Barlas, Ü.G. Ed.) Toplum Ruh Sağlığı Hemşireliği, Türkiye Klinikleri.
- Durak, Ş. E. (2015). Çocuk ruh sağlığı. Çocuk Ruh Sağlığı. (Aydoğan, Y. & Gültekin-Akduman, G. Ed.) Eğiten Kitap.
- Gutman, S. A., Brown, T., Precin, P., Chan, L. J., Czuj, D. C., Hartman, B. N., et al. (2022). A bibliometric analysis of the occupational therapy literature addressing interventions for children and adolescents with mental health needs. *Occupational Therapy in Mental Health*, 38(1), 1-48. <https://doi.org/10.1080/0164212X.2021.1980175>
- <https://data.worldbank.org/country> Ülkelere ait ekonomik göstergeler, Erişim tarihi:19.10.2022. <https://www.scopus.com/search/form.uri?display=basic#basic> Veritabanından seçilen anahtar kelimelerle makale taranarak bibliyometrik veri elde edilmesi Erişim tarihi:19.10.2022
- Larivière, V., & Grant, J. (2017). Bibliometric analysis of mental health research:1980--2008. *Rand Health Quarterly*, 6(2).
- Margarita, A., NeMoyer, A., Falgas Bague, I., Wang, Y., & Alvarez, K. (2018). Social determinants of mental health: where we are and where we need to go. *Current Psychiatry Reports*, 20(95), 1-13. <https://doi.org/10.1007/s11920-018-0969-9>
- Mutlu, C. (2009). *Çocuk ruh sağlığı hizmetlerinde öncelik belirleme yöntemlerinin değerlendirilmesi* [Yayınlanmamış Uzmanlık tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Olfson, M., Druss, B. G., & Marcus, S. C. (2015). Trends in mental health care among children and adolescents. *New England Journal of Medicine*, 372(21), 2029-38. <https://doi:10.1056/NEJMsa1413512>
- Ram, S. (2018). "Word Blindness"(Dyslexia): A bibliometric analysis of global research in last fifty years. *DESIDOC Journal of Library & Information Technology*, 38(4), 286. <https://doi.org/10.14429/djlit.38.4.1279>
- Sönmez, Ö. F. (2020). Bibliometric analysis of educational research articles published in the field of social study education based on web of science database. *Participatory Educational Research*, 7(2), 216-229. <https://doi.org/10.17275/per.20.30.7.2>
- Topal, Z., Bahsi, I., & Tufan, A. E. (2020). Evaluation of the psychiatric research output from Turkey via Web of Science database: a bibliometric analysis. *Psychiatry Clin Psychopharmacol*, 30(4), 1-33. <https://doi.org/10.5455/PCP.20201117083927>
- Tran, B. X., Pham, T. V., Ha, G. H., Ngo, A. T., Nguyen, L. H., Vu, T. T. M. et al. (2018). A bibliometric analysis of the global research trend in child maltreatment. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 15(7), 1456.

- World Health Organization. Mental Health Atlas 2020. Geneva; 2021. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.). 0; <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/igo> Erişim tarihi: 22.10.2022.
- www.sciendirect.com Adı geçen dergilere ait impakt faktörü bilgisi. Erişim tarihi:19.10.2022.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2005). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (5. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, M. (2021). Ruh sağlığını koruma ve ruhsal bozuklukları önleme ölçeğinin geliştirilmesi. *Türk Akademik Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 4(1), 7-13.
- Wolff, N. & Shi, J. (2012). Childhood and adult trauma experiences of incarcerated persons and their relationship to adult behavioral health problems and treatment. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 9(5), 1908-26. <https://doi.org/10.3390/ijerph9051908>
- Zhang, J., Chen, X., Gao, X., Yang, H., Zhen, Z., Li, Q., et al. (2017). Worldwide research productivity in the field of psychiatry. *International Journal of Mental Health Systems*, 11(20). <https://doi.org/10.3390/ijerph15071456>

GENİŞLETİLMİŞ ÖZET

Giriş

İnsan biyopsikososyal bir varlıktır. Fiziksel sağlığı ne kadar önemli ise ruhsal sağlığı da o kadar önemlidir (Özcan, 2001). Bireyin ruh sağlığı ile ilgili ortaya çıkabilecek problemlerin kişisel, toplumsal ve ekonomik olarak birçok olumsuz yansıması olabilir (Mutlu, 2009). Ancak son yıllarda gerek çocukluk gerekse yetişkinlik çağında ruhsal problemlerin görülme sıklığı ve şiddetinde bir artış söz konusudur (WHO, 2021). Bireyler ruhsal sorunlar ile her yaşta karşılaşabilir ve önemli olan bu sorunlar oluşmadan önleyebilmektir. Ruhsal bozuklukların tedavisi, ruh sağlığının korunmasından daha zor bir süreci gerektirmektedir (Yıldız, 2021). Bu yüzden de ruh sağlığı ile ilgili problemleri yaratan sebeplerin ve ilişkili olduğu faktörlerin araştırılması, risk gruplarının saptanması, koruyucu ve önleyici çalışmalar yapılması önem arz etmektedir. Çocukluk dönemi ruhsal bozuklukların önlenmesi ve ruh sağlığının korunması için önemlidir. Bütün bunlar çocuk ruh sağlığı konusunu psikolojik danışmanlar, eğitimciler, çocuk gelişimciler, sağlık profesyonelleri ve diğer ilgili meslek grupları için önemli hale getirmektedir. Dolayısıyla da çocuk ruh sağlığı konusu bilim dünyasının ilgisini çekmekte, sıklıkla bilimsel çalışmalara konu edinilmektedir. Bu çalışmada bibliyometrik analiz yöntemini kullanarak, çocuk ruh sağlığı konusunda yapılmış global literatürün gözden geçirilmesi ve konu ile ilgili yayınlarda ülkemizin durumunun ortaya koyulması amaçlanmıştır.

Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman olarak Scopus bibliyometrik veri tabanı kullanılmıştır. Çalışma kapsamında 2000’li yıllardan itibaren dünya çapında tıp alanında “çocuk ruh sağlığı” konusunda yapılan ve Scopus veri tabanında yer alan yayınların global analizini ve Türkiye’den yapılan yayınların bunlara katkısını belirlemek için bibliyometrik analiz yaklaşımı kullanılmıştır. Çalışmada bibliyometrik veri tabanı olarak Elsevier-Scopus kullanıldı. Anahtar kelime olarak başlık bölümünde İngilizce dilinde “child mental health” kelimeleri kullanıldı. Çalışmada 2000 yılından itibaren yapılmış bütün makaleler çalışma kapsamına alınmıştır. Ancak çalışmaya dahil edilmeyecek çalışmaların belirlenmesinde bazı dışlama kriterleri kullanılmıştır. Buna göre makale türünde olmayan ve dergilerde yayınlanmayan yayınlar çalışma dışı bırakılmıştır. Günlük yayın sayısının sürekli güncellenmesi makalelerin aldığı atıf yıllık yayın sayısı gibi parametreler açısından farklılaşmalar yaratabileceğinden analiz edilecek verilerin veri tabanından alınması tek günde gerçekleştirildi (18.10.2022). Çalışma kapsamında makaleler; çalışmalarda kullanılan anahtar kelimeler, ülkelere göre yayın sayısı, yıllara göre yayın sayısı, yayın yapılan dergiler, yayınların atıf sayısı, dergi adı, yazar adı açısından bibliyometrik olarak değerlendirildi. Türkiye’den çocuk ruh sağlığı konusunda

yapılan yayınlar Türkiye'nin katkısına ilişkin bir fikir ortaya koyması bakımından kendi içinde de analiz edilerek sunulmuştur.

Bulgular

Çalışmada herhangi bir dışlama yapmaksızın anahtar kelimelerle yapılan taramada toplam 7960 yayın tespit edildi. Bunların 6914 tanesi 2000'li yıllardan sonrasına aitti. 5015 tanesi bir dergide yayınlanmış makale idi. Çalışmamızda bu 5015 makale ayrıntılı analiz edildi. İngilizce ($n=4782$), Almanca ($n=64$) ve İspanyolca ($n=49$) en sık tercih edilen makale yazım dilleri idi. Çocuk ruh sağlığı konusunda en çok yayın yapan üç ülke ABD ($n=1821$), İngiltere ($n=959$) ve Avustralya ($n=479$)'dır. Yayın sayısı yıl sayısına bölünerek elde edilen üretkenlik ölçütüne göre çocuk ruh sağlığı konusunda yıllık yayın üretkenliği 2000'li yıllarda 105.4 iken, 2020'li yıllarda yıllık 529.6'ya ulaşmıştır. Scopus veritabanında çocuk ruh sağlığı konusuyla ilgili yer alan makalelerin en çok tıp ($n=3464$), psikoloji ($n=1842$), sosyal bilimler ($n=1234$) ve hemşirelik ($n=443$) alanı akademisyenleri tarafından çalışıldığı saptanmıştır. Scopus veritabanında çocuk ruh sağlığı konusunda 2000'li yıllardan sonra yapılmış ülkemizden katkı sağlanan 52 makale bulunmuştur. Ülkemiz yayın yapılan ülkeler sıralamasında on dokuzuncu sıradadır. Ülkemizden yapılan 52 yayının 26'sı (%50) başka ülkelerle iş birliği içermektedir.

Tartışma ve Sonuç

Toplumlarda tarihsel, ekonomik, sosyolojik değişimler aile yapılarında, çocuğun aile içerisindeki yeri ve değeri, anne babaların ebeveynlikle ilgili tutum ve davranışlarında olumlu ve olumsuz birtakım değişimleri beraberinde getirmiştir (Erol & Aloğlu, 2017). Bu değişimler sırasında toplumda ve ailelerde çocuğun sadece fiziksel sağlığının değil ruh sağlığının da önemli olduğuna ilişkin farkındalık artmıştır (Durak, 2015) Bunun yanında değişen yaşam koşullarıyla birlikte çocuk (18 yaş altı) yaş grubunda ruhsal hastalıkların sıklık ve şiddeti de artış göstermiştir (Mutlu, 2009). Bütün bu faktörler çocuk ruh sağlığı konusunu ulusal ve uluslararası düzeyde, bilimsel anlamda ilgi çeken popüler bir konu haline getirmiştir. Bu çalışmada da çocuk ruh sağlığı konusunda Scopus veri tabanında 2000 yılı ve sonrasındaki yayınların bibliyometrik analizi yapılmış ve Türkiye'nin bu yayınlara katkısı belirlenmeye çalışılmıştır. Çocuk ruh sağlığı konusunda en çok yayın yapan üç ülkenin ABD ($n=1821$), İngiltere ($n=959$) ve Avustralya ($n=479$) olduğu saptanmıştır. İlk üç sırada yer alan ülkelerin hepsinin Dünya Bankası verilerine göre yüksek ekonomik gelişmişlik seviyesinde bulunmaları (<https://data.worldbank.org/country>) bilimsel yayınlar için ayırmış olabilecekleri kaynak ve teşviklerin yayın sayısının yüksek olmasıyla ilişkili olabileceğini düşündürmüştür. Ayrıca bu ülkelere ABD ve İngiltere'nin resmi dilinin, Avustralya'nın ise nüfusun büyük çoğunluğunun konuştuğu dilin İngilizce olması da yayın üretimi açısından bir avantaj olmuş olabilir.

Ülkemiz çocuk ruh sağlığı konusunda yapılmış 52 yayımla on dokuzuncu sıradadır. Halbuki son yıllarda ülkemizde akademik yayın sayısında artış olduğu hatta birçok konuda yapılan bibliyometrik analiz çalışmasında ülkemizin ilk onda yer aldığı bilinmektedir (Topal ve ark., 2020; Sönmez, 2020). Bizim çalışmamızda ortaya çıkan durum çocuk ruh sağlığı ile ilgili ülkemizden yapılan yayınların ulusal dergiler ya da başka indekslerde taranan dergilerde yayınlandığını düşündürmüştür. Ülkemizden yapılan 52 yayının 26'sı (%50) başka ülkelerle iş birliği içermektedir. Çocuk ruh sağlığı konusundaki yayınlar açısından uluslararası iş birliklerinin üniversiteler ve ilgili kurumlarca desteklenmesi listelerde üst sıralarda yer almamıza katkı sağlayabilir.

Çocuk ruh sağlığı konusunda yapılan makalelerin tıp, psikoloji, sosyal bilimler, hemşirelik gibi farklı disiplinlerden bilim insanları tarafından yazıldığı görülmüştür. Bu bulgu da çocuk ruh sağlığı konusunun kapsamı geniş ve multidisipliner bir konu olması ile açıklanabilir. Özellikle çocuk ruh sağlığının geliştirilmesi için yapılması gereken taramalar, ev ziyaretleri, ebeveyn eğitimleri ve okul tabanlı programlar gibi koruyucu önlemler hekim, hemşire, çocuk gelişimci, psikolog, psikolojik danışman vb. birçok disiplin ile iş birliği içinde çalışılmasını gerektirmektedir. (Ayhan ve ark., 2022). Geniş bir kavram olan çocuk ruh sağlığının gelişimi, çocuk ruh sağlığını etkileyen çok yönlü faktörlerin belirlenmesi, koruyucu ve önleyici bakımın sağlanması için multidisipliner çalışmalara ihtiyaç duyulduğu düşünülmektedir.

Çocuk ruh sağlığı ile ilgili Scopus'ta taranan çalışmalara ilişkin bibliyometrik sonuçlar sunan bu çalışmanın bazı sınırlılıkları da vardır. Öncelikle bu çalışmanın sonuçları Scopus veri tabanında tıp alanında çocuk ruh sağlığı konusunda yapılan, bir dergide yayınlanan makalelerle sınırlıdır. Bu çalışmaya benzer araştırmalar yapacak araştırmacılar Pubmed, Web of Science, Google Scholar gibi diğer veri tabanlarını da tarayarak uluslararası karşılaştırmalar yapabilir. Ayrıca gelecekte çocuk ruh sağlığı ve çocuk gelişimi ile ilgili çalışma yapacak araştırmacıların farklı anahtar kelimeler ile ilgili bibliyometrik analiz çalışmaları yapmaları önerilmektedir.